

Ірина Костюченко

Маргарет Тетчер

ВИДАТНІ
ОСОБИСТОСТІ

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ
ДЛЯ ДІТЕЙ

10+

**Ірина Костюченко
Маргарет Тетчер**

© Издательство «Агентство «ИРО»

* * *

Дорогі читачі!

Перед вами нова книжка із серії мотиваційних біографій найуспішніших людей. Її можуть читати як діти, так і дорослі. Це незвичайна серія. Вона написана в захопливій і доступній формі. Головні герої книг – відомі особистості, які досягли видатних результатів завдяки наполегливій праці та невичерпній вірі в свої сили. В кінці кожного розділу – запитання, які допоможуть дитині зрозуміти й запам'ятати найважливіше.

Книжки серії «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» навчать дитину досягати цілей, не боятися труднощів, ніколи не здаватися та завжди вірити в успіх!

У книжці, яку ви тримаєте в руках – повчальна історія про дівчинку з неможливої родини, яка проклала шлях жінкам у політику, розповідь про відому Маргарет Тетчер. З історії життя цієї неймовірної жінки дитина дізнається, що успіху може досягти кожен, хто його прагне, а сім'я та відносини – це найголовніше.

Пам'ятайте: батьківське читання – один з найбільш емоційних та пам'ятних моментів для дітей. Коли ви читаєте дитині – вона відчуває ваші турботу й любов.

Любіть своїх дітей! Говоріть їм про це! Вони дуже цього потребують...

Іцхак Пінтосевич

Серія «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей»

Мудрість багатьох поколінь доводить, що найголовніше завдання батьків – допомогти дитині піднятися на її власну гору, реалізувати її власне життєве завдання. Книжкова серія «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» допоможе дитині підкорити будь-які вершини.

Видано чимало біографій про життя відомих людей. Але наші історії особливі тим, що написані «мовою дитини» та відповідають потребам сучасного покоління. Кожен з батьків мріє виростити свою дитину щасливою й успішною. Освіта посідає в цьому процесі чи не найважливіше місце. Проте варто пам'ятати, що дитині дуже важливо отримувати позитивні емоції в процесі навчання. Саме тоді вона по-справжньому захопиться знаннями і зможе запам'ятати необхідне.

Зазвичай дітям не надто подобається вчитися, щось зубрити. Вони люблять поринати у світ пригод з новими героями, співпереживати їм, учитися разом з ними й долати перешкоди. То запросіть ваших дітей у таку пригоду!

Книжки серії «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» – це найкращий спосіб познайомитися з наукою, історією, досягненнями людства та світовими відкриттями. На прикладі великих особистостей та відомих вчених, книжки дають зрозуміти, що визначний успіх не приходить сам по собі, він підвладний лише тим, хто багато та плідно працює. Не варто кожну невдачу розцінювати як провал, адже будь-яка невдала спроба – це ще один крок, який наближає до мрії.

У дорослому віці ми приймаємо обставини такими, якими вони є. Частіше змінюємо ставлення до ситуації. Та не всі здатні змінити себе або саму ситуацію. Унікальні книги-біографії допоможуть дитині зростати впевненим лідером, із власною думкою і поглядами на світ. А батьків надихнуть на нові ідеї, досягнення та втілення цілей. І головне – допоможуть бути для своєї дитини найкращим батьком чи матір'ю.

У кінці кожного розділу є вправи-запитання. Вони допоможуть запам'ятати все головне й цікаве. А також наштовхнуть на роздуми, як стати першим у своїй справі, як це зробили: Коко Шанель, Стів Джобс, Альберт Ейнштейн, Блез Паскаль, Нікола Тесла, Маргарет Тетчер.

Крім того, книжки серії «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» надихають проводити вільний час разом з усією родиною. Адже спільне читання дозволяє щиро говорити з дитиною про важливе, зміцнює стосунки із нею і додає любові до книг. Читайте та надихайтеся!

**Розчарування та надія: один день із
життя грентемського бакалійника (13
жовтня 1925 року)**

«Один, два, три, чотири, п'ять, шість. Один, два, три, чотири, п'ять, шість...» Високий чоловік в окулярах вже протягом кількох годин міряв великими кроками маленьке приміщення пекарні, розташоване позаду його крамниці. Цього прохолодного жовтневого ранку йому було насправді спекотно. І хоча був вівторок, він повісив на дверях табличку «Зачинено» й дослухався до звуків, що долинали згори, з житлових кімнат.

Містер Робертс примушував себе лічити кроки та молитися про успішні пологи дружини. Але думки все одно крутилися навколо однієї теми: «Хлопчик! У мене вже є дочка, але мені так потрібен син!.. До речі, треба замовити ще капусти і яєць, бо завтра не буде чим торгувати... Господи, благаю, нехай це буде хлопчик!»

Плин його думок перервав вигук медсестри.

– Містере Робертс! Вітаю вас, сер! У вас здорова дівчинка! Ваша дружина теж почувається добре.

– Так-так, дякую... – трохи розгублено відповів чоловік. – А коли я зможу їх побачити?

– Незабаром, може, за чверть години. Вашим дівчаткам варто трохи причепуритися, – пожартувала пухка молоденька медсестра, заправляючи під білу хустку пасмо волосся.

Правду кажучи, містер Робертс був дещо розчарований. Він надзвичайно хотів, аби в родині з'явився хтось, з ким він колись зміг би обговорювати щось важливіше за комунальні рахунки чи меню на вечерю. Наприклад, політику, міжнародні відносини, релігію, місцеве самоврядування. Бізнес і систему оподаткування, зрештою! Наважитися на ще одну дитину? Так, у його 33 роки це можливо, але його дружина Беатріс старша, їй вже 37... Певно, Господь має причини на те, щоб його, Альфреда, оточували самі жінки.

Містер Робертс гмикнув, згадавши строфу з Бернса: «Бо це краса з усіх красот, усіх створінь перлина: мужчина в Бога був ескіз, а жінка – то картина...». Він зосередив погляд на своїх черевиках і спробував підбадьорити себе. «Дівчинка так дівчинка, нічого не

вдієш. Шкода, звісно, що не син. Але я, будучи чоловіком, теж не виправдав очікувань батька, він не зміг передати мені свій досвід і справу. Невідомо, що гірше».

Так, він справді колись розчарував батьків – не з власної провини, а через стан здоров'я. Перед ним аж чотири покоління чоловіків у родині були чоботарями в Рингстеді, Нортгемптоншир. Але Альфред змалку мав поганий зір, і шлях у професію, де потрібні точність і охайність, був для нього закритий. Він прагнув більшого, хотів отримати освіту і стати вчителем, але мусив залишити школу в 13 років, щоб забезпечувати себе і підтримувати родину. Почавши роботу в овочевій лавці рідного Рингстеда, Альфред змінив купу різних містечок і крамничок, де набув великого досвіду. Це дозволило йому вже у 21 рік очолити бакалійний магазин свого останнього наймача та осісти, нарешті, в Грентемі, Лінкольншир. За рік по тому почалася Перша світова війна, але Альфреда не взяли на фронт – знову через низький зір, хоча він шість разів намагався потрапити на службу добровольцем.

«Божі дороги годі збагнути – хоч я і не потрапив на війну, де загинуло так багато англійців, серед яких мій брат Едвард, мені вдалося вийти в люди з бідності, на яку мене прирікло моє народження», – думав Альфред Робертс. Він добре пам'ятав, як заробляючи 14 шилінгів на тиждень, платив за їжу та кімнату 12 шилінгів, один витрачав на найнеобхідніше, а останнього відкладав. Завдяки цьому йому вдалося за чотири роки зібрати трохи грошей і в 25 років, вже наприкінці війни, побратися з коханою дівчиною – Беатріс Етель Стівенсон, з якою вони познайомилися в церкві. Вона була швачкою, старшою від нареченого на чотири роки, дуже надійною, скромною, охайною – ідеал дружини, яким його бачила методистська церква і сам Альфред.

За два роки пара взяла кредит і зробила перший внесок вже за власну крамницю на Норт-Парейд, вулиці біля залізничної станції. Там вони й оселилися на другому поверсі, там само за два роки

народилася їхня перша донька Мюріел. Трохи згодом родина відкрила ще один магазин біля місцевої школи.

Завдяки наполегливості, чесності та здоровому глузду Альфред Робертс мав чудову ділову та особисту репутацію. В церкві його знали як активіста, проповідника й гарного організатора, тож віднедавна Альфред почав думати про те, щоб коли-небудь подати свою кандидатуру в міську раду Грентема. Завдяки роботі він був знайомий з багатьма, розумів життєві обставини людей і мав безліч ідей щодо того, як зробити місто кращим, чистішим, затишнішим і безпечнішим для його жителів.

Протягом усіх цих щасливих років Альфред Робертс мріяв про хлопчика – сина, якому можна буде передати досвід і бізнес. Адже дівчатка дорослішають і полишають батьків, виходячи заміж і живучи інтересами власної родини та дітей. Саме такою, дякувати Богу, є його Беатріс і такою, вочевидь, виросте його маленька Мюріел... Сходи знову скрипнули від кроків медсестри.

– Містере Робертс, лікар дозволив увійти. Щоправда, ваша доня вже спить, але новонароджені погано чують, не бійтеся її розбудити, – сказала вона.

Чоловік піднявся нагору та увійшов до кімнати. Немовля, загорнене в ковдру, посапувало уві сні. Глянувши на доньку, Альфред дещо вимушено посміхнувся дружині.

– Вибач, коханий! Я доклала всіх зусиль, але це знову дівчинка, – винувато промовила до чоловіка Беатріс.

– Усе гаразд, виховаємо ще одну доньку – досвід вже маємо! Та й для Мюріел сестричка, певно, краща за братика... Я тут подумав: нехай її ім'я теж буде на «М» – Маргарет! Як гадаєш? – спробував зняти напруження Альфред.

– Так, Мегі – чудова ідея! – Беатріс була вдячна чоловікові, що він принаймні знайшов у собі сили приховати розчарування. – А як вам, лікарю, таке ім'я? – запитала вона у чоловіка в білому халаті, який щось писав у блокноті.

– Маргарет? Здається, в перекладі з грецької це означає «перлина»... Але перли – мовчазні, а ваша так уміє волати! Певно, стане співачкою. Ну, або великим оратором – у парламенті виступатиме! – не піднімаючи погляду від білого аркуша відповів лікар. – Тож мені вже час іти до інших пацієнтів, але якщо майбутньому депутатові чи його мамі щось знадобиться – ви знаєте, де мене шукати, – сказав він, простягаючи Альфреду рецепт.

Лікар, звісно, жартував. Стати великим оратором і членом парламенту доньці бакалійника з Грентема було ще неймовірніше, ніж зробити кар'єру співачки. У 1925 році, лише за 7 років після того, як англійки взагалі вибороли право брати участь у виборах, це було просто фантастичним припущенням. Але Альфреду Робертсу жарт лікаря припав до душі.

– А й справді, чому ні? Після війни – не дай Боже їй повторитися на пам'яті нашого покоління – жінки ким тільки не працюють. Й інженерами, і лікарями, і вченими. У газетах писали навіть про дівчат-пілотів. Співачкою я їй, мабуть, стати не дозволю, а ось політиком – та будь ласка! Втім, сама обиратиме, а поки що нехай спить і росте. Дякую вам, лікарю, і тобі, Беатріс, за дочку! – абсолютно щиро і серйозно сказав Альфред Робертс.

Він повернувся на підборах до Маргарет, що мирно спала в ліжечку, і непомітно для присутніх змовницьки підморгнув їй.

Запитання і завдання

1. Ким повинен був стати Альфред Робертс і ким він мріяв стати?

2. З якої мови походить ім'я «Маргарет» і що воно означає в перекладі?

3. Чому в уявленні жителів Грентема майбутня політична кар'єра новонародженої дівчинки була чимось просто фантастичним? Чи траплялося тобі чути подібні висловлювання,

пов'язані зі стереотипними обмеженнями за віком, статтю, національністю, зовнішністю, іншими параметрами? *Підказка: погугли вислів «скляна стеля».*

**Поезія та перемога: один день із життя
доньки бакалійника (24 квітня 1935
року)**

«Великі люди висоти свої
Здолали не тим, що літали,
А тим, що вони працювали вночі,
Коли їхні друзі спали».

Меггі закінчила читати вірша Генрі Лонгфелло «Сходи Святого Августина», який вважала «своїм» – настільки він був «про неї». На мить запанувала тиша. Але не встигла дівчинка справді занервувати, як почула грім аплодисментів.

Віншували переможців поетичного конкурсу дуже урочисто. Всі вишикувалися – учні, вчителі, керівництво школи, батьки, схвильовані більше за дітей. Директорка вручала грамоти та призи. Вона вже привітала дівчат, які посіли третє й друге місця, тож їй залишалося запросити переможницю – десятирічну Маргарет Робертс.

Меггі зробила крок уперед – їй подобалося бути найкращою, перемагати, тож її анітрохи не бентежила загальна увага.

– Тобі дуже пощастило, Маргарет! – сказала директорка, вручаючи приз.

– Чому «пощастило»? – щиро здивувалася дівчинка. – Я на нього заслуговую!

І відразу почула за спиною шепотіння – говорили її однокласниці.

– Ця Зубочистка завжди прагне загальної уваги! – сказала головна пліткарка класу.

– Авжеж, від скромності вона не помре! – підтакнула її подружка.

– Дівчатка, це зрозуміло – вона ж дочка бакалійника! У неї немає інших шансів вибитися в люди! – пошепки, але навмисно голосно втлумачила поведінку Меггі дівчинка з найзаможнішої родини міста.

– Ця Зубочистка навіть на сніданках заощаджує, відкладаючи щодня по монетці! А коли ми йдемо в кіно – вона уроки робить! – похвалилася спостережливістю перша.

– Та її в кіно не пускають – гикнула представниця «найзаможнішої родини». – А вона слухається свого татка.

«Зубочистка»! Меггі звикла до цього прізвиська, отриманого за гострий язик. І вона знала, що однокласниці так сміливо обговорюють її лише тому, що вона стоїть з грамотою в руках посеред сцени та нічого не може вдіяти. На неї звернені сотні пар очей, інакше вона відповіла б – так ще як! Аби це закінчилося якнайшвидше – і всі вони ще нитимуть у туалеті, перетравлюючи уїдливі слова Маргарет. Так, так, так – вона вже вирішила, що саме скаже кожній з них.

«А втім, – подумала Меггі, – хто вони такі, ці курки, щоб на них звертати увагу та гаяти час? Чи не краще відразу почати готуватися до нових перемог? Як каже татко: ніколи не нервуй і ніколи не припиняй працювати».

З цього конкурсу Маргарет засвоїла черговий урок. Бути найкращою – це бути готовою до шепотіння за спиною, пліток і заздрощів. І вміти робити те, що вважаєш за потрібне, не зважаючи на це. Хай базикають – вона їм ще покаже!

Меггі прямувала додому. Вона проминула міський парк рідного Грентема, де її катали у возику і де лишилися її перші спогади. Пройшла галасливу залізничну станцію – дівчинка обожнювали цей гуркіт, пульс активного життя – і перевірила час за прибуттям потяга. Пробігла повз церкву, куди ходила щотижня – не лише на служби, й у недільну школу та для занять музикою.

Ось і рідний дім – над крамницею на вулиці Норт-Парейд. Ось вони – такі рідні яскраві запахи заморських спецій, свіжозмеленої кави та копченої шинки! Меггі прослизнула повз знайому ляду з червоного дерева, де стояли коробки з чаєм і цукром, повз «пекарню», де вона сама нерідко поралася, допомагаючи батькам готувати печиво, краяти бекон і зважувати сир.

Бігцем піднялася крутими сходами на другий поверх – так хотіла похвалитися черговим досягненням.

– Тату, мамо, Мюріел! Я посіла перше місце в конкурсі! – закричала вона.

– Хороша дівчинка! – похвалила мати. – Але давай ти розкажеш, як усе було, коли повернеться тато. А доти – ось тобі адреса – забери замовлення на продукти. Вірші віршами, а нам потрібно заробляти, щоб сплачувати за твою школу в наступному семестрі.

Меггі тільки встигла залишити шкільні речі і, не перевдягаючись, пішла виконувати доручення. Зрештою, їй найбільше хотілося похвалитися саме татові. Звісно, було приємно розповісти про конкурс мамі та старшій сестрі Мюріел. Але вони, з їхніми пересічними жіночими інтересами та банальними дівочими секретами, були для неї такими далекими, такими незрозумілими... Точніше, це вони не розуміли її – Меггі, чиї амбіції підтримував тільки батько. «І добре, буде більше часу підготувати розповідь про конкурс», – вирішила дівчинка.

Вона підійшла до великого будинку й постукала в червоні двері. Їй відкрила служниця і попросила почекати в холі, доки вона принесе список. Меггі зацікавлено озиралася навкруги – їй подобалися вишукані, зі смаком зроблені речі, а цей будинок був повний ними.

– Це ви сьогодні отримали головний приз? – низький чоловічий голос несподівано загув просто над її вухом.

– Так, сер, – відповіла Меггі.

– Я був у комісії, і мені дуже сподобався ваш виступ. Ви читали не лише емоційно, а й усвідомлено. Хто з поетів вам подобається? – запитав господар великого будинку.

– Елла Вілкокс. Джон Дрінквотер. Волтер де ла Мер – випростовувала пальці Меггі. – А ще мені подобаються релігійні гімни, які ми співаємо в методистській церкві, наприклад написані Джоном Веслі...

– Гімни – це чудово, – сказав літній джентльмен, і Меггі вловила в його тоні певну насмішку. – Ви дозволите мені зробити вам невеликий подарунок – книжку Мільтона з власної бібліотеки?.. Мері, принесіть цій юній леді, будь ласка, Мільтона – це така велика

книжка в обкладинці із зеленої шкіри, – звернувся він до служниці, яка повернулася з папірцем.

Меггі зашарілася по самі вуха й мусила вдати, що уважно вивчає список продуктів. Побачивши старовинну книгу із золотим тисненням, вона зніяковіла ще більше.

– О, сер! – тільки й змогла вимовити дівчинка.

– Беріть вже! У нашому містечку не так багато жителів, які розуміють поезію, і я щиро хочу, аби їх стало хоча б на одного більше. І ще, юна леді – навчіться приймати випадкові подарунки з гідністю. Адже ви на них заслуговуєте, як самі сьогодні зауважили, – сказав господар.

– Дякую! Я зберігатиму її все життя! – відповіла Меггі захоплено.

– Буде краще, якщо ви її не тільки зберігатимете, а й перечитуватимете, – сказав співрозмовник. – І дай Боже вам мати на це час!

Чемно попрощавшись і вийшовши з гостинного будинку зі списком продуктів і важкою книгою, Меггі замружила очі та відкрила навмання сторінку. «Ось про що зараз прочитаю – таким і буде моє життя», – подумала вона й почала читати:

«Широким шляхом змалку ти не йшла,
А простувала стежкою вузькою.
І з обраними волей неземною
Ти істину нарешті здобула.»

«Певно, це означає, що моє життя буде складним, непересічним і дуже-дуже цікавим. І вже точно не таким, як у всіх. Не як мами, сестри чи однокласниць», – дійшла висновку Меггі.

Вона вже тоді знала про себе майже все та багато чого вирішила щодо свого майбутнього. Залишалося тільки чекати, доки всі здогадки Меггі про неї саму отримають дієве підтвердження.

Запитання і завдання

1. Що відповіла Меггі вчительці, коли та приписала її перемогу в шкільному конкурсі везінню?
2. Чому, по-твоєму, літній джентльмен вирішив подарувати Маргарет книжку?
3. Назви імена англійських поетів, згаданих у розділі. Чи виникло в тебе бажання прочитати вірші когось із них? Кого саме і чому? *Підказка: у розділі згадано шістьох поетів. Якщо ти зміг згадати більше, ніж одне ім'я, – ти молодець.*

**Перший день після дитинства: єдина
неділя, коли Меггі не пішла до церкви (3
вересня 1939 року)**

«Це сумний день для нас усіх, але для жодного з вас він не є таким сумним, як для мене. Все, заради чого я працював, на що покладав надії, усе, у що вірив протягом моєї громадської діяльності, це зараз лежить у руїнах...»

З чорного репродуктора «Філіпс» долинав знайомий кожному британцеві рипливий голос прем'єр-міністра лорда Чемберлена. Родина Робертс – батько, мати, дві дочки – спеціально увімкнули радіо цієї неділі, 3 вересня 1939 року. Вони чекали на цей виступ і боялися його.

«Учора, після наради з французьким урядом, ми вирішили надіслати нашому послу в Берліні інструкції...» – вів далі лорд Чемберлен.

– Що все це означає? Чому всі ці політики не можуть висловлюватися, як нормальні люди? – спитала старша Мюріел.

– Тихіше! – прошипіла на сестру тринадцятирічна Маргарет, збільшуючи гучність на радіоприймачі. – Якщо дехто не заважатиме, ми про все дізнаємося.

«Жодної відповіді ця нота у визначений термін не отримала, тож Велика Британія наразі перебуває у стані війни з Німеччиною», – якось особливо розгублено та байдуже сказав Чемберлен.

Члени родини Робертсів обмінялися поглядами. Кожен почув те саме, що й інші. Зрозуміти новину якось хибно було неможливо. Це – війна.

У густій тривожній тиші пролунав дзвінкий голос Мюріел:

– Британці завжди виграють у війнах, чи не так, тату? І цього разу наші звитяжні солдати швидко впораються з німецькою «коричневою чумою»!

Батько поглянув на старшу дочку з-під окулярів. Яка ж вона наївна в свої сімнадцять!

– Любі мої дівчатка! – Альфред Робертс говорив повільно й вагомо, обережно шукаючи слова. – Усі ви, включаючи Меггі, вже досить дорослі. Тому я говоритиму вам правду – як я її розумію.

Ніхто з нас не повинен припускати навіть тіні сумніву щодо того, хто переможе в цій війні. Тому що... тому що правда в ній, безумовно, на нашому боці. Ми не нападали, нікого не захоплювали та нікому не погрожували. На відміну від Гітлера, який, безумовно, є пересічним злочинцем. Проте наш уряд у прагненні добра та миру вже зробив низку хибних кроків. Вірогідно, за цю політику «умиротворення» доведеться платити кожному з нас. Чим саме і як довго – знає тільки Господь. Тому я мушу вас попередити – не очікуйте швидкої перемоги. Настав час, коли кожному доведеться бути мужнім – навіть жінкам. Слід бути вимогливими до себе і весь час думати, як ми можемо зарадити нашій країні, нашим солдатам, одне одному. Але ви повинні знати – все, що я буду в змозі вдіяти для вас і вашої безпеки – я зроблю.

Альфред завершив свою промову і поглянув на годинника. Він упіймав себе на тому, що говорив, за влучним висловом Меггі, «спеціальним проповідницьким голосом». Кляті нацисти – через них усе життя шкереберть. Ось уже: традиційний недільний похід до церкви всієї родини доведеться скасувати, і це вперше за багато років! Адже зараз він потрібний у міській раді Грентема, де віднедавна став депутатом.

Містер Робертс, відверто кажучи, не так уже й щиро вірив у повну перемогу своєї країни. З таким урядом! Із цими шляхетними лордами, які насправді є жалюгідними боягузами! Він був переконаний, що висмикнути Велику Британію з теперішнього болота може хіба що Черчилль – якби його запросили до уряду. І, зрозуміло, має статися диво, в яке слід вірити, але на яке наївно розраховувати в цій ситуації. Так, Грентем – маленьке містечко, і воно недосяжне для пілотів Люфтвафе, якщо вони літатимуть з континенту. Але що станеться, якщо почнеться наземний наступ? Місту слід готуватися до оборони, сьогодні, зараз! Потрібно знайти ті величезні рулони чорної тканини, придбаної торік, організувати світломаскування...

Юна Меггі наче вгадала його думки.

– Тату, я можу стенографувати засідання міської ради, якщо ти дозволиш мені на ньому бути. Потім, за його результатами, можна буде відразу розклеїти плакати в місті. Адже людям важливо знати не тільки те, що почалася війна, а й що їм, жителям Грентема, слід робити, чим вони можуть допомогти собі та іншим. І взагалі – записати це засідання дуже важливо для історії, тож я вдягнуся...

Рішуче підійшовши до дверей, Меггі раптом зупинилася та звернулася до матері:

– Мамо, гадаю, ти маєш дозволити мені вдягнути на засідання міської ради нову сукню. Ту саму, з зеленого оксамиту. Впевнена, що у складні часи особливо важливо бути красивою – це дає людям надію та надихає на боротьбу.

І перш ніж батьки встигли заперечити, Маргарет вибігла з кімнати.

Вона вирішила почекати татка на розі біля ятки «фіш-енд-чипс» – батьки, та й вона сама, любили цю традиційну англійську їжу. На вулиці Меггі побачила знайому продавчиню та кількох відвідувачів її закладу.

– Нам слід не воювати з німцями, а домовлятися! Зрештою, війни потрібні тільки урядам. А страждає хто? Прості люди, як ми з вами, що серед англійців, що серед німців, – гарячкував молодик у робочій куртці та кепці, розмахуючи шматком смаженої тріски.

– Принаймні при Гітлері берлінські трамваї почали ходити за розкладом, – підтакнула жінка, що стояла біля каси. – Дві великі порції картоплі, будь ласка.

– І коли німецький уряд обіцяв людям, що наступного місяця в їхньому пайку буде на 50 грамів масла більше, то виконував це! А в нас постійно суцільна криза! Роботу уднем зі свічкою не знайдеш, хіба що за ламаний шеляг, – підтримала розмову власниця ятки.

– Навіщо нам ця Польща, щоб ми її захищали? Чим поляки кращі за чехів, яких наш уряд відважно здав торік? Німці визнають нас, британців, повноцінною нацією. А повноцінним націям варто об'єднуватися, а не воювати одна з одною. Хто наші вороги? Банкіри-

євреї та російські комуністи! Ось проти них слід воювати цивілізованим країнам, – поділився думкою літній чоловік з газетою.

Меггі не могла повірити власним вухам. Як?! Люди не вірять у справедливість опору та готові домовлятися з нацистськими злочинцями?!

– Трамвай за розкладом і додатковий шматок на місяць – це, звісно, важливо. Але хіба не менш важливим є життя дівчини Едіт і її батьків? – голос Маргарет, а не дівчинки Меггі задзвенів над столиками, що стояли на відкритому майданчику.

– Едіт? А хто це? – наввипередки запитали дорослі.

– Моя сестра Мюріел листувалася з єврейською дівчиною з Австрії. Коли Гітлер увійшов до цієї країни – і увійшов через мирне приєднання, а не вдерся, як зараз до Польщі, – батько Едіт просив її прихистити. Вона мешкала у нас вдома кілька місяців, доки не змогла виїхати до родичів у Південній Америці. В останньому листі батько Едіт писав, що не знає, як розгортатимуться події в Австрії, та дякував, що наша родина допомогла його доньці. Вже деякий час листів від нього не було. Боюся, «події» в Австрії вже якимось «розгорнулися», і, може, Едіт вже ніколи не побачить своїх татка з мамою. Тож давайте об'єднуватися з тими, хто це зробив!

Голос Маргарет, що дзвенів високими металевими нотками, раптом здригнувся і зірвався. «Тільки не плакати!» – подумала вона й широко-широко розплющила очі, щоб стримати сльози. Над столиками запанувала неприємна для всіх тиша.

– От вже ця Меггі Робертс! Вона завжди сперечається! Непогано б вам, юна леді, навчитися не втручатися в дорослі теми, на яких ви не знаєтеся, – власниця ятки зробила відчайдушну спробу змінити тему.

– Юна леді розуміє набагато більше за дівчат її віку. Та й за деяких дорослих, між іншим, – зауважила мовчазна вродлива дівчина, що пила чай з молоком. – Не слухайте їх і не вважайте, що всі англійці думають так само! Я, наприклад, абсолютно згодна з вами, а не з ними! І мої батьки, і друзі теж! – з викликом сказала вона і раптом обірвала сама себе. – О, здається я забула назвати

себе – Джуді Кемпбелл. Я дочка містера Кемпбелла, власника всіх трьох кінотеатрів нашого міста – напевне ви знаєте кожен. А ви, як я розумію, Маргарет Робертс, дочка власника продуктових крамниць? – усміхнулася дівчина.

Меггі не очікувала такої авторитетної підтримки, але не розгубилася.

– Дуже приємно познайомитися, Джудіт. Я справді дочка власників магазину на Норт-Парейд, мене звати Маргарет. Але до кінотеатрів я не ходжу – батьки вважають цю розвагу не вартою уваги, і я з ними згодна. Читати книжки набагато цікавіше, вони змушують думати. А кіно – як на мене, воно примітивне, – самовдоволено заявила дівчинка.

– Якщо вам не дозволяють його дивитися – як ви можете про нього судити? Я тільки акторка-початківець, але вже помітила: кожен бачить у фільмах те, що здатний побачити. Взяти, наприклад, комедії Чарлі Чапліна. Деякі глядачі лише глузують з його чергового падіння, а інші замислюються про суть тоталітарної влади, коли він пародіює ненависного вам Гітлера, – промовила Джудіт.

Мабуть, уперше за рік Меггі прикусила свого гострого язичка. Їй було дуже ніяково та соромно – за свою гарячковість, за категоричність. Але вона не звикла здаватися – принаймні так швидко.

– Я бачила афіші фільму, про який ви кажете. Як на мене, він видається дурним. Хоча іноді, якщо чесно, я хотіла би подивитися кіно. Хоча б для того, щоб скласти власну думку про стрічки, якими захоплюються мої однокласниці.

– Повірте, якби ви побачили цей фільм – то не розчарувалися б. Я вас запрошую, – і перш ніж Меггі встигла заперечити, Джудіт повела далі: – А батьки вам дозволять – обидва наших батька – члени міської ради, тож знають один одного. До речі, з вашими зовнішніми даними й темпераментом з вас теж могла б вийти непогана акторка... А ось і містер Робертс – як доречно!

Меггі познайомила батька з новою подругою, і вони разом пішли до будівлі мерії. Дорогою Джудіт весело торохкотіла й невимушено зауважила, що непогано б його родині відвідати один з кінотеатрів, що належать її батькові. Меггі при цьому відвернулася. Наскільки б Альфред Робертс не був заглиблений у свої думки, він помітив, як зажевріли щоки його дочки, й одразу все зрозумів. Коли вони лишилися з Меггі наодинці, татко сказав їй:

– Доню, я не проти того, щоб ти дивилася кіно. Ти просто маєш розуміти, що існують більш гідні інтелектуальні види дозвілля. Читання, наприклад, музика, спорт – це творчі заняття, які вимагають певних зусиль від самої тебе, а не просто «поглинання» готового продукту. У багатьох фільмах під виглядом реальності показують красиву казку, а жити ми мусимо тут і зараз. Але я бачу, що ти – серйозна дівчинка, яка вже багато чого усвідомлює. Сьогодні ти підтвердила це. Я згоден з тим, що ти сказала, коли просила маму дозволити тобі вдягнути нову сукню. Під час війни слід дозволяти собі маленькі радощі – трохи більші, ніж у добрі часи.

– Тож я можу піти до кінотеатру? – прямо спитала Меггі.

– Якщо в тебе з'являться нові інтереси та нові гідні друзі – я буду радий. Якщо Джудіт чи її батьки запросять тебе до них у гості чи до кінотеатру – не заперечуватиму. Не думав, що скажу це так швидко, та ще й у перший день війни, але незабаром тобі, пташко, доведеться вилітати з батьківського гнізда. Боюся, для моєї Меггі Грентем стає затісним.

Запитання і завдання

1. Як звали прем'єр-міністра Великої Британії, що оголосив про початок війни з Німеччиною, і кого на його місці хотів бачити Альфред Робертс?

2. Які аргументи висували противники війни й чому вони вважали, що урядам треба «домовлятися»?

3. Як ти гадаєш, ким за національністю була дівчинка Едіт з Австрії, про яку згадала Меггі під час суперечки? Чому Едіт довелося тікати з країни після мирного й добровільного приєднання (аншлюсу) Австрії до Рейху (Німеччини)?

**Найкращий подарунок до повноліття:
день, коли збулася найзаповітніша мрія
Маргарет (12 жовтня 1943 року)**

– Маргарет, якщо хочете, можу дозволити вам завтра не приходити до школи, – сказала міс Гіліс, директорка школи для дівчаток.

– Але чому? Я щось неправильно зробила? – здивувалася Меггі.

– Думаю, на день народження ви маєте право хоча б поспати досхочу. І відсвяткувати повноліття зі своєю сім'єю. Я вже знайшла вам заміну на завтра, – заспокоїла Меггі директорка.

– Дуже дякую! Але я все одно довго не спатиму – краще почергую у військовій їдальні, – відповіла Меггі.

– Ви встигаєте працювати на громадських роботах? – здивувалася міс Гіліс.

– Так, тричі на тиждень. Працюю у військовій частині. Це найбільше, що мені дозволив батько. Стільки разів просила його брати мене на чергування з протиповітряної оборони або на розчищення зруйнованих будівель... Але він відказував, що це не заняття для дівчини. А ось в їдальні працювати дозволив, – відповіла Меггі.

– Ви вже знайшли симпатичного пілота, який подобається вам і якому подобається ви? – з усмішкою поцікавилася директорка.

– Про що ви? Звісно, ні! – обурено відповіла Меггі. – Якщо я мала хоч трохи часу в перервах між миттям посуду та чищенням картоплі, то я латину вчила!

Згадка про вивчення латини неприємно збентежила і директорку, і саму Меггі. Як прикро, що колись найстаранніша учениця школи так і не отримала стипендії для вивчення хімії в Оксфорді! Міс Гіліс доклала всіх зусиль, щоб допомогти Меггі. Навіть знайшла їй вчителя латини у школі для хлопчиків – «її» дівчатка не вивчали давньої мови, а для вступу до Оксфорду вона була необхідною. Директорка була впевнена в блискучому майбутньому Маргарет – і тут таке розчарування, відразу на першому кроці! Міс Гіліс запропонувала своїй випускниці роботу в колишній школі. Але що вона могла запропонувати дівчині без вищої освіти, крім роботи

«старшої учениці», яка повинна підтримувати дисципліну в класах і допомагати вчителям? Усі спроби міс Гіліс переконати Меггі подати документи до хімічного факультету іншого університету, наприклад місцевого, де обдарована дівчина легко отримала би стипендію, наражалися на кам'яну стіну. «Або я вчитимуся в Сомервільському коледжі Оксфорду або не вступатиму до університету взагалі», – незмінно відповідала Меггі.

– Вирішуйте самі, що робитимете завтра. Вважайте ваш позачерговий вихідний моїм подарунком. Адже зараз, під час війни, робити приємне одне одному складно, але необхідно. Я впевнена, ви знайдете, чим корисним себе зайняти. До зустрічі післязавтра, в четвер, і щасливого дня народження! – сказала міс Гіліс.

– Неодмінно! Дякую і до побачення! – відповіла Меггі, помахавши рукою. Цієї миті вона навіть не могла собі уявити, що це останній день її роботи в школі. Ще до того, як Маргарет Робертс ляже спати, її плани на майбутнє зазнають радикальних змін.

Меггі поверталася додому. Шлях був неблизьким – сорок хвилин швидким кроком і майже година спокійним. Сьогодні ввечері міс Робертс зовсім не хотіла поспішати – тим паче, що з'явилася така чудова можливість хоч трохи виспатися.

Вона завітала до їдальні військової частини та попередила приятельку, яка чергувала, що завтра може стати до роботи раніше, в обід. Та розповіла Меггі, що сьогодні з фронтів надійшли добрі новини.

– Червона армія остаточно витіснила німців з Криму. Вона розвиває успішний наступ у Східній Білорусі, південніше захопила кілька плацдармів на правому березі великої річки Дніпро. Португалія надала британцям і американцям можливість створити бази на Азорських островах. Там розташують нашу військово-морську авіацію та флот, – майже дослівно процитувала приятелька заголовки газет.

– Кажуть, ось-ось Італія оголосить війну Німеччині. Після прориву військ союзників у «м'якому підчерев'ї Європи», як каже про Італію

Черчилль, нічого іншого їй не залишається, – зазначила Маргарет.

Дівчата попрощалися, і Меггі продовжила свій шлях. За кілька кварталів від дому вона зупинилася, щоби подивитися на будівельні роботи з відновлення зруйнованих будинків; хоча в осінньому Грентемі вже сутеніло, в одному з них крили дах, а в іншому вставляли вікна. «Певно, жителі цієї вулиці зустрінуть Різдво вже вдома», – подумала вона.

Минаючи Харубай Роуд, дівчина звернула увагу на метушню біля будинку, де базувалося командування П'ятої групи бомбардувальників. Егеж, так і є – подали машину з вимкненими фарами, і Меггі одразу впізнала підтягнену фігуру, що сіла в авто. Це був командир пілотів, майор Гай Гібсон, якого кілька разів запрошував на вечерю Альфред Робертс. «Слід сказати вдома, що майор поїхав дорогою на південь. А якщо його навіть викликали до Лондона для нагородження? Нарешті заслуги цього героя належно оцінять! А раптом йому видадуть секретне завдання? І ось просто зараз триває підготовка до відкриття другого фронту десь у Франції? Треба терміново запитати у тата, що він про це думає!» – подумала Меггі, рішучо прямуючи додому.

За два квартали вона порівнялася з літнім листоношею.

– Доброго вечора, містере Батлер! Пізно ви доправляєте сьогоднішню ранкову пошту! Чи це вже завтрашня? – пожартувала дівчина й поспішила далі.

– На вашому місці, Меггі Робертс, я не став би іронізувати. Між іншим, я маю телеграму і для вас, – відповів листоноша.

– Телеграму – мені? Ви не помилилися? – брови дівчини аж злетіли від подиву.

– Королівська пошта Великої Британії не помиляється. Навіть під час воєнних дій, – помахав телеграмою містер Батлер.

– Але від кого? Так цікаво! Будь ласка, дайте телеграму! – попросила Меггі.

– Вже темно, і ви все одно нічого не прочитаєте. До того ж я не можу віддати пошту тут – необхідно, щоб хтось дорослий поставив

підпис у журналі. А замість неповнолітніх підписи ставлять їхні батьки, тож телеграму я віддам вам тільки у присутності мами чи тата, – відрізав листоноша.

– Мені завтра вже 18! І я дуже хвилююся: моя сестра Мюріел працює у Бірмінгемі в ортопедичному шпиталі. А місто так часто бомблять! – голос Маргарет був сповнений відчаю від думки, що раптом майнула в голові.

– Вітаю вас із завтрашнім днем народження, але телеграма прийшла сьогодні. Я не порушуватиму інструкції і не легковажитиму роботою. Але можу вам сказати, що вона не з Бірмінгема і не від вашої сестри. Ідіть додому й чекайте – пошти для ваших сусідів небагато, і за чверть години я буду у вас.

І літній листоноша почув тільки цокання підборів, що розчинилися в темряві.

– Тату, мамо! Телеграма! – почули вигук молодшої дочки Альфред і Беатріс Робертс, які мирно пили чай в їдальні.

– Яка телеграма? Від Мюріел? – запитала Беатріс захекану доньку.

– Ні! Телеграма прийшла мені, та вона не з Бірмінгема. Я зустріла нашого листоношу – він повідомив мене про телеграму, запевнивши, що вона не від Мюріел. А від кого, не сказав... Зараз він буде тут, каже, хтось із вас має розписатися, – торохкотіла Меггі.

– Цікаво, хто це відправляє Меггі телеграми. Може хтось із військової частини? – вирішив подразнити дочку завжди незворушний батько.

– О, і ви туди, куди й інші! Я цими дурницями не цікавлюся, – відповіла Меггі занадто обурено.

– Не бачу нічого поганого в тому, аби дівчина, якій, між іншим, завтра 18, цікавилася нашими героями-пілотами. У твоїй розважливій поведінці я більш ніж упевнений. До речі, а хто ці «інші», про яких ти говориш? – поцікавився Альфред.

– Ну, наприклад, міс Гіліс... Вона теж чогось натякала на щось подібне. До речі, вона дозволила завтра взяти вихідний з нагоди дня народження. Тож я зайшла дорогою в їдальню – попередити, що

завтра готова вийти раніше, на обід. А ще я бачила, як майор Гібсон сів у машину й поїхав на південь. Як думаєш, навіщо? – запитала Меггі.

– А ти стверджуєш, що пілоти тебе не цікавлять. І до їдальні поспішаєш, і кожний крок майора пильнуєш, – тато продовжував відпускати шпильки в бік занадто збудженої дочки.

– Ти, Альфреде, змушуєш Меггі виправдовуватися невідомо за що, – сказала Беатріс, дивлячись у вікно. – А ось і містер Батлер – піду відчиню.

– І я з тобою! Це моя телеграма!

І Меггі стрімголов помчала вниз, випереджаючи матір. Альфред чув, як вона стрибала через дві сходинки. Дзвінка не було, і він вирішив, що його дочка встигла відчинити двері просто перед самісіньким носом неквапливого листоноші. Альфред узяв на каміні люльку й довго нишпорив по кишенях, шукаючи сірники – як раптом побачив навпроти блискучі очі Маргарет.

– Мене... Взяли... Ось... Зарахували... – тільки й змогла вимовити вона і раптом розридалася.

Увійшовши до кімнати, Беатріс витягнула з пальців доньки телеграму, розгорнула її.

«Шановна міс Робертс! Один зі студентів, який вступив на перший курс коледжу Сомервіль, Оксфорд, вирішив відмовитися від подальшого навчання. Адміністрація коледжу пропонує звільнене ним місце та стипендію на вивчення хімії вам, оскільки саме ваше ім'я було першим зі списку “під ризикою”. Просимо повідомити нас про своє рішення у триденний термін. З повагою, секретар коледжу Сомервіль, Оксфорд», – розгублено прочитала Беатріс.

Містер Робертс був радий новині чи не більше за дочку. Лише подумати – те, про що він мріяв у юності та чого не міг собі дозволити навіть у найсміливіших мріях, – сталося! Недарма він, відмовляючи собі в багатьох речах, робив усе можливе та неможливе, аби обожнювана ним Меггі отримала освіту... Але як

це – вона, його дівчинка, що досі стрибає через дві сходинки, поїде від них, буде там зовсім сама?

– Тату, мамо, ви мене відпустите? – крізь сльози запитала Меггі. – Я нічого так не хочу, як навчатися в Оксфорді! Я докладатиму всіх зусиль!

– Так, Меггі. Відпустимо. Я зараз піду на пошту – спробую ще до закриття відправити телеграму до Оксфорду. А потім зайду на станцію, візьму квитки, – заспокоїв дочку містер Робертс.

– Татку, дякую! – зойкнула Меггі, повиснувши на татовій шиї. – А коли я поїду?

– Заспокойся, не проти ночі, ясна річ. Але заняття вже почалися, тож слід поквапитися. Сьогодні вівторок, завтра середа і твій день народження... Де ж мої окуляри? Ага! Ось вони, у кишені жилета... Хоч завтра твоє свято й вихідний – підеш зранку до школи й попросиш звільнити тебе. Певен, міс Гіліс, коли дізнається новину, дасть тобі розрахунок дуже швидко. Потім сходиш до їдальні – якщо не знайдеш заміни, мусиш відпрацювати завтра останній день. Я спробую взяти квитки на четвер, щоб ми мали п'ятницю для оформлення всіх документів і вихідні на пошук житла, – містер Робертс говорив, одночасно взуваючись і сунучи руки в рукави пальта.

Уже відчинивши двері, він узяв у Маргарет парасольку і раптом поцілував її в маківку:

– Меггі, доню, вибач! Я, здається, навіть не привітав тебе! Ти на це заслуговуєш – як ніхто інший!

І вже відвернувшись, пробелькотів собі під ніс:

– Це ж треба, моя маленька Меггі – студентка Оксфорду! Тепер я просто зобов'язаний стати мером на наступних виборах!

Запитання і завдання

1. Де і ким працювала Маргарет, перш ніж стала студенткою Оксфорду?

2. Який необхідний для вступу предмет, що його не було в шкільній програмі, Маргарет вивчила самостійно?

3. Як ти гадаєш, чому Маргарет так заінтригувала поїздка знайомого офіцера й чому вона відбувалася в умовах секретності? *Підказка: якщо маєш сумніви щодо своєї відповіді, погугли фразу «відкриття другого фронту».*

**Мрії та плани: день, коли було вгадано
таємні думки студентки-хіміка (26
червня 1946 року)**

«Як він наважився! Як він міг! Слід було пожартувати, а я... Ні, не можна, не можна бути такою відвертою з чоловіками!» – думка думку побивала в голові Меггі. Вона підійшла до невеликого дзеркала, що висіло в коридорі оксфордського помешкання, яке вона орендувала разом із двома іншими студентками і де, як їй здалося, нікого не було. У дзеркалі міс Робертс, студентка хімічного факультету, виявила миловидну кучеряву двадцятирічну дівчину в синьо-білій сукні. «Таких дівчат сотні, якщо не тисячі в Англії... Вони вчаться, працюють, танцюють, зустрічаються з хлопцями, розглядають вітрини магазинів. Їм цікаво, вони видаються цілком щасливими й задоволеними. Чому ж я, схожа на них, прагну зовсім іншого? Може, зі мною щось не так?» – думала Меггі, ще пильніше розглядаючи власне відображення.

Вона поставила перед собою дерев'яний ящик – той, у якому мама відправляла їй тістечка для благодійного вечора, наступила на нього...

– А тепер зі своєю доповіддю виступить міс Робертс, член парламенту від Консервативної партії! – урочисто промовила Меггі зміненим «чоловічим» голосом.

Трохи заціпивши ззаду занадто пишну, як для англійського парламенту, спідницю, вона видерлася на ящик з-під тістечок і почала свою промову:

– Леді та джентльмени! Мою сьогоднішню доповідь присвячено результатам так званої боротьби з безробіттям, яку провадить наш уряд, що складається, як ви знаєте, переважно з лейбористів. Вивчивши статистичні дані останнього року, я виявила, що, попри скорочення кількості безробітних, багато з них працюють не за фахом. Особливо це стосується працевлаштування колишніх солдатів і офіцерів, які мусять братися за поденну некваліфіковану роботу. Водночас зростає кількість тих, хто не докладає жодних зусиль для пошуку навіть такої роботи, оскільки продовольчий пайок

гарантований їм державою. А уряд оприлюднює оптимістичні звіти, як той, з яким вас познайомив попередній доповідач...

«Утім, ні, це не піде. Це нудно. І місіс Гейтхаус мене розкритикувала би. Я говорю занадто книжно – так не можна. Слід розповісти історію... Але як це зробити? Яка історія чи випадок змусять усіх цих пихатих лордів слухати мене?» – подумала Меггі. І раптом їй спала на думку ідея.

– Учора я виступала на мітингу. Після виступу до мене підійшов літній чоловік, схожий... так, схожий на мого батька. Я добре запам'ятала, що сказав мені цей чоловік: «Я завжди жив на власні кошти й багато в чому себе обмежував. Саме тому зміг зібрати трохи грошей на старість. І тепер саме мені держава відмовляє у допомозі. Але ж якби я прогуляв усі ці заощадження – уряд мені допоміг би!» У цих словах, панове, – вся несправедлива суть тієї «соціальної держави», яку щосили створюють лейбористи. Вони стверджують, що виборюють право на гідне життя «маленької людини», і тому дають їй дотації. Але ж гроші на соціальну допомогу вони беруть не так у мільйонерів, яких завжди бракує, як у цього літнього чоловіка, який усе життя працював і сплачував податки! Чому той, хто тринькав, жив невідповідно до статків, звик розраховувати на когось, мусить мати той самий рівень життя, що й відповідальний громадянин, здатний подбати про себе і своїх рідних? Лейбористи хочуть, щоб усі жили однаково. Але вони замовчують кінець цієї фрази. Їм варто чесно сказати: «Ми хочемо, щоби всі жили однаково бідно!» А ми, консерватори, прагнемо, щоб ті люди, які старанно працюють, могли собі дозволити жити добре. Інша частина суспільства має бути забезпеченою мінімальними благами, які дозволять не опуститися до злочинів, які кояться через бідність. Але водночас, цей мінімум мусить стати стимулом до того, щоб люди захотіли піти працювати й поліпшувати свій матеріальний стан. Соціальна допомога не повинна бути вигіднішою за працю. Можливо, з погляду соціальної держави це неправильно. Але з точки зору чесної людини – це лише справедливо! – і, захопившись, Меггі тупнула ногою.

Фанерний ящикок, на якому вона стояла, раптом тріснув, і дівчина опинилася долі. «Слава Богу, панчохи цілі... Так, місіс Гейтхаус схвалила б початок, але розкритикувала би занадто темпераментний кінець. Мені варто навчитися стримувати емоції», – подумала дівчина.

Відчинилися двері, й на порозі однієї з кімнат у нічній сорочці постала заспана Роуз, одна із сусідок Меггі.

– Що за галас? У нас завтра іспит, треба спати... О, а чому ти сидиш на підлозі? Ти не забилася? – чуйно запитала вона.

– А це наша Меггі виступала в парламенті, а під нею впала трибуна, – глузливо прокоментувала друга сусідка Дороті, відкриваючи двері своєї кімнати.

Усвідомивши, що її підслуховували, Меггі відчула себе відвертою дурепою. Щоб ніхто цього не помітив, вона особливо старанно почала збирати уламки розтрошеного ящика. А Дороті продовжила брати її на кпини:

– Я впевнена, Меггі, що тобі краще бути не якимось там пересічним членом парламенту, а цілим лордом, тобто леді-канцлером!

– Чому саме? – запитала Меггі, щосили зображуючи байдужість.

– А падіння буде не таким гучним! Адже лорд-канцлер уже багато століть сидить на мішку з вовною! – від власного жарту Дороті зайшлася сміхом.

Роуз узяла Меггі за руку:

– Ходімо до мене в кімнату. Не зважай на неї.

– Але в нас іспит у міс Ходжкін! Нас чекає структура пеніциліну та граміцидин В...

– Меггі, ти достатньо знаєш про них. І міс Ходжкін теж знає, що ти знаєш. Недарма вона стала кураторкою твого з Герхардом Шмідтом дослідницького проекту. Мені, наприклад, вона відмовила, для неї моя робота надто примітивна.

– Але і тобі складати іспит!

– Та викручуся якось, не вперше! Ходімо, розповіси, як минула твоя вечірка. Чи ти познайомилася з цікавим хлопцем? О, я бачу, ти зашарілася! Хочу дізнатися усі подробиці! – Роуз потягла сусідку за рукав до своєї кімнати та щільно зачинила двері прямо перед носом Дороті.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

Ірина Костюченко

Маргарет Тетчер

ВИДАТНІ
ОСОБИСТОСТІ

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ
ДЛЯ ДІТЕЙ

10+

